

Ścieżki edukacji

w Austrii 2021/22

Ścieżki edukacji

w Austrii 2021/22

Wiedeń, 2021

Nota redakcyjna

Właściciel medialny i wydawca:

Ministerstwo Edukacji, Nauki i Badań

Minoritenplatz 5

1010 Wiedeń

+43 1 531 20-0

www.bmbwf.gv.at

Fot.: iStock/Sadeugra, strona 5: BMBWF/Lusser

Projekt: BKA Design & Grafik

Wydanie 43

Wiedeń, 2021

Spis treści

Przedmowa	5
System edukacji w Austrii	6
Przedszkole	8
Szkoła podstawowa	12
Szkoła średnia	16
Szkoła integracyjna/ szkoła specjalna	20
Szkoła politechniczna	23
Ogólnokształcąca szkoła wyższa	27
Szkoła zawodowa	31
Szkoła średnia kształcenia zawodowego	35
Szkoła wyższa kształcenia zawodowego	40
Matura w ogólnokształcącej szkole wyższej i szkole wyższej kształcenia zawodowego	46
Inicjatywa AusBildung bis 18	50
Kurs/Kurs podyplomowy	53
Nauczanie na świecie	56
Szkoła wyższa	60
Uniwersytet	63
Szkoła wyższa zawodowa	64
Szkoła wyższa pedagogiczna	65

Prywatna szkoła wyższa i uniwersytet prywatny	68
Erasmus+	69
Kształcenie dorosłych	72
Doradztwo psychologiczne w szkole	76
Więcej informacji	79

Przedmowa

Szczególnie w trudnych czasach ważne jest, aby nie stracić z oczu ogólnej perspektywy – również pod względem możliwości edukacji. Warto więc znać ścieżki edukacji dostępne w Austrii.

Broszura poświęcona tym kwestiom przedstawia w zarysie cały austriacki system edukacji, od pedagogiki elementarnej po kształcenie dorosłych, a dziś jest po raz pierwszy dostępna w jedenastu tłumaczeniach: w języku albańskim, arabskim, bośniackim/chorwackim/serbskim, dari, angielskim, polskim, rumuńskim, rosyjskim, słoweńskim, tureckim i węgierskim.

Ważnym elementem roku szkolnego 2021/22 jest w szczególności cyfryzacja szkół w ramach centralnej akcji „Urządzenia cyfrowe dla uczniów i uczennic”. Inicjatywa ta ma na celu stworzenie pedagogicznych i technicznych warunków do prowadzenia zajęć z użyciem rozwiązań informatycznych w szkołach średnich, młodszych klasach ogólnokształcących szkół wyższych i szkołach specjalnych.

Kolejną inicjatywą Ministerstwa Edukacji, Nauki i Badań w bieżącym roku szkolnym jest wzmocnienie psychologicznego doradztwa w szkole dla wszystkich w środowisku szkolnym – dla uczniów i uczennic, dla nauczycieli i opiekunów. Psycholodzy pomagają znaleźć w sobie odwagę, przezwyciężyć trudności i zyskać motywujące perspektywy na przyszłość.

Życzę dużo zdrowia!

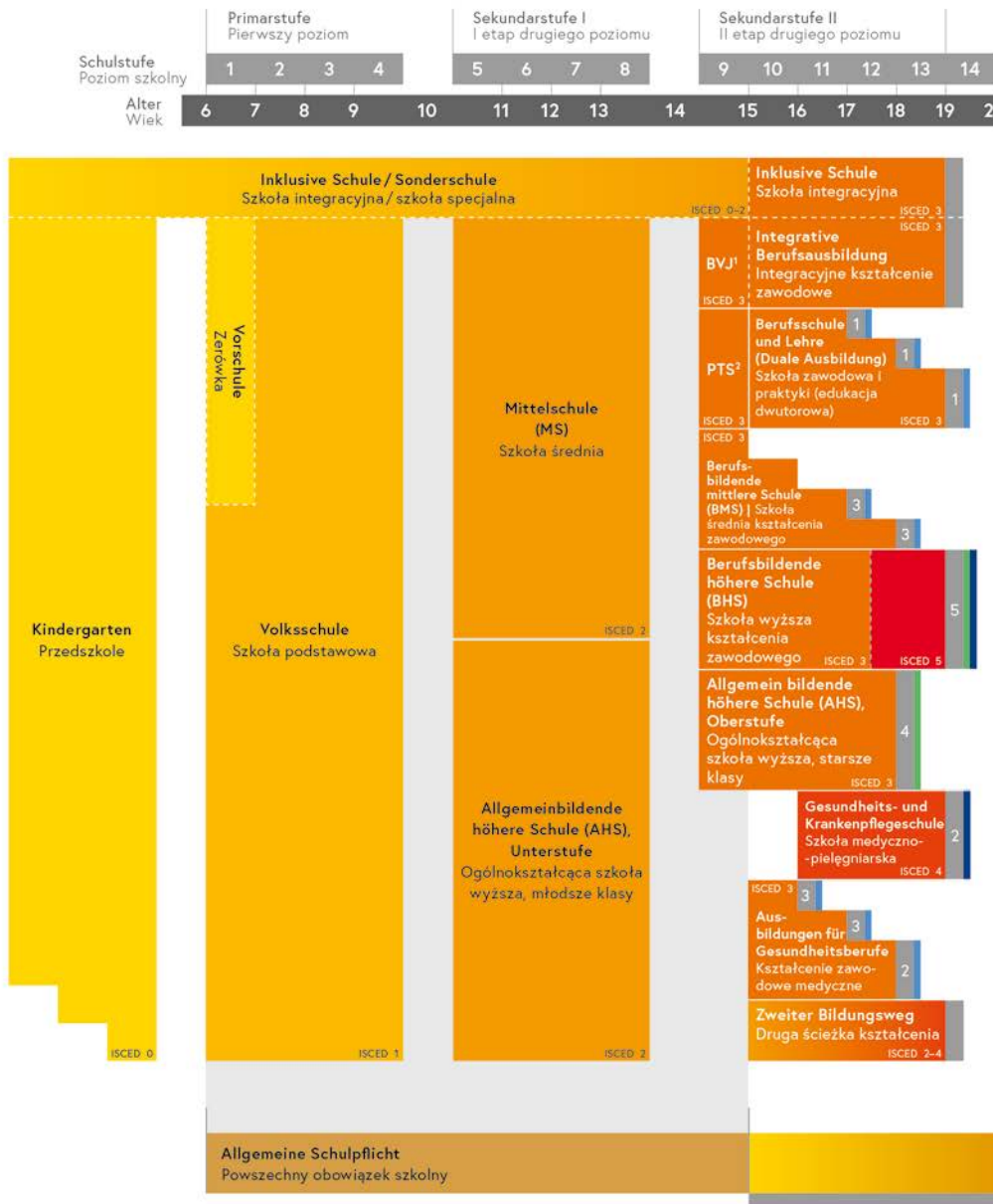
Z pozdrowieniami

A handwritten signature in blue ink that reads "Heinz Faßmann". The signature is written in a cursive style with a long horizontal stroke at the end.

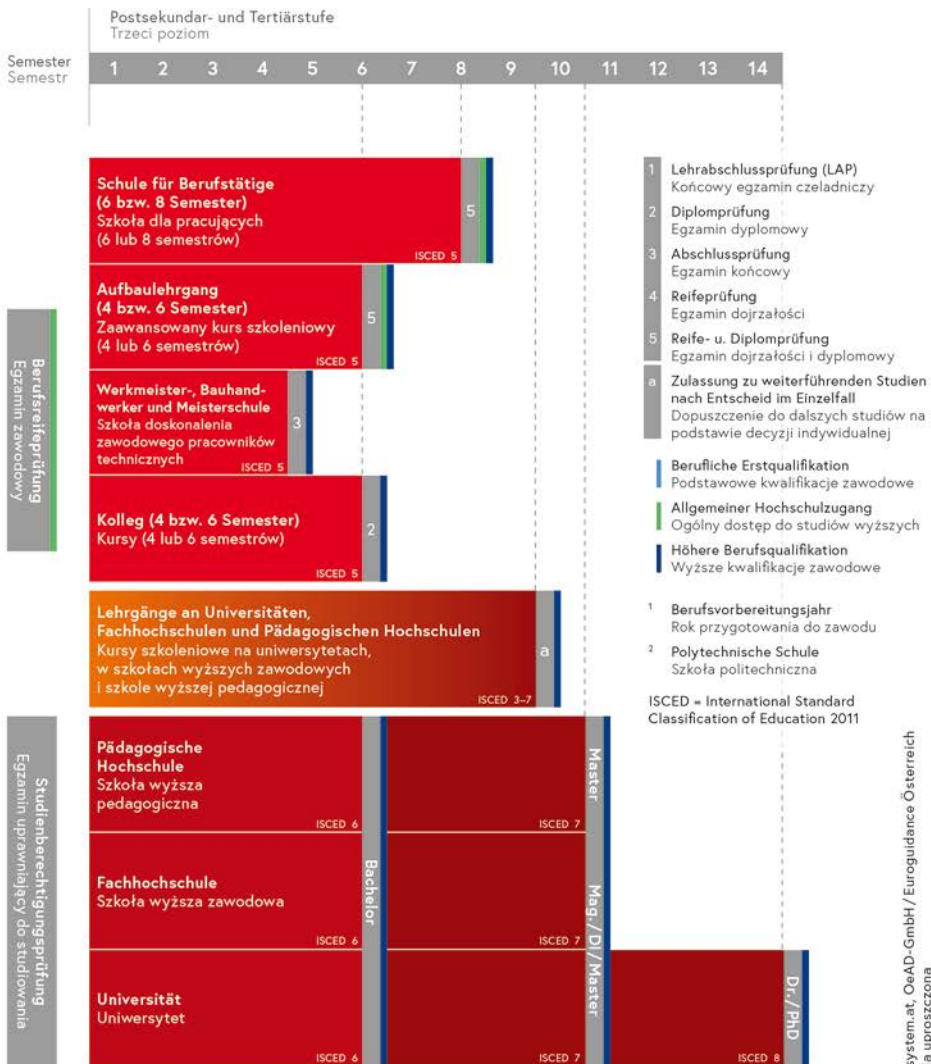
Heinz Faßmann

Minister Edukacji, Nauki i Badań

Das österreichische Bildungssystem / System edukacji w Austrii

Zródło: www.bildungssystem.at, OeAD-GmbH / Euroguidance Österreich
 Stan: maj 2021 r., wersja uproszczona

Przed szkole

Placówki edukacji elementarnej

Placówki elementarne – takie jak przedszkole – stanowią pierwszą instytucję edukacyjną w życiu człowieka, w której odbywa się całościowe **wspieranie rozwoju dzieci** z uwzględnieniem ich wieku i indywidualnych zdolności oraz potrzeb. Uczęszczanie do placówki edukacji elementarnej ma na celu umożliwienie dzieciom jak najlepszego startu na ścieżce edukacji, przy jednoczesnym zwiększeniu ich możliwości edukacyjnych.

Placówki edukacji elementarnej obejmują **różne modele placówek**. Są tu z jednej strony placówki dla dzieci do trzeciego roku życia, takie jak żłobki, a z drugiej strony przedszkola, do których uczęszczają dzieci w wieku od trzech do sześciu lat. Istnieją również placówki dla mieszanych grup wiekowych, takie jak klubiki i grupy dziecięce. Nazwy poszczególnych modeli bywają różne w poszczególnych krajach związkowych. Możliwe jest także korzystanie z opieki sprawowanej przez opiekunów dziennych, którzy zwykle zajmują się dziećmi w lokalach prywatnych.

Aby móc pracować jako pedagog kształcenia wczesnego w placówce edukacji elementarnej, należy zdobyć wykształcenie w szkole kształcącej w dziedzinie wczesnej edukacji (BAfEP), w formie pięcioletniej szkoły wyższej (BHS) lub w formie kursu. Kurs kończy się egzaminem dyplomowym. Warunkiem przyjęcia jest zdany egzamin dojrzałości, egzamin uprawniający do studiowania lub egzamin zawodowy. Okres nauki wynosi dwa lata, a w przypadku nauki równoległej z wykonywaniem pracy – od pięciu do sześciu semestrów.

Zapisy

Zalecane jest wczesne zapisanie dziecka na miejsce w placówce edukacji elementarnej. Więcej informacji znajduje się pod następującym adresem: www.oesterreich.gv.at > Geburt > Behördenwege

Obowiązek uczęszczania do placówki bezpłatnie w trybie półdniowym

Dzieci, które do 31 sierpnia danego roku ukończyły piąty rok życia, są zobowiązane do uczęszczania do odpowiednich placówek edukacji elementarnej przez co najmniej **cztery dni w tygodniu w wymiarze 20 godzin**. Zwolnienie z opłaty nie obejmuje posiłków i udziału w zajęciach dodatkowych (np. wycieczki). Placówki edukacji elementarnej są odpowiednie, jeżeli oferują wspomaganie w zakresie języka niemieckiego jako języka nauczania.

Obowiązek uczęszczania trwa do 31 sierpnia po ukończeniu szóstego roku życia. Dzieci, które wcześniej rozpoczną naukę w szkole, są zwolnione z tego obowiązku uczęszczania.

Obowiązek uczęszczania dotyczy całego roku przedszkolnego z wyjątkiem dni wolnych od nauki szkolnej według regulacji prawnych kraju związkowego, urlopu w wymiarze pięciu tygodni, w przypadku zachorowania dziecka lub opiekuna oraz w przypadku wystąpienia zdarzeń nadzwyczajnych.

Na wniosek opiekuna skierowany do organu kraju związkowego dzieci mogą zostać zwolnione z obowiązku uczęszczania do odpowiednich placówek edukacji elementarnej z powodu niepełnosprawności, szczególnych potrzeb wspomagania w zakresie pedagogiki specjalnej, ze względów medycznych

lub z powodu odległości bądź trudnych warunków dojazdu między miejscem zamieszkania a najbliższą położoną placówką.

Można również złożyć wniosek o realizowanie obowiązku uczęszczania dziecka do placówki w ramach edukacji domowej lub pod nadzorem opiekunów dziennych. Jest to możliwe pod warunkiem braku zapotrzebowania na wspomaganie w zakresie języka niemieckiego jako języka nauczania oraz zagwarantowania realizacji zadań edukacyjnych i kształtowania wartości.

Bliższe informacje na temat obowiązku uczęszczania są dostępne w kancelarii rządu danego kraju związkowego lub w Magistracie Wiednia.

Wczesne wspomaganie językowe

Odpowiednie placówki edukacji elementarnej są zobowiązane do wspomagania **językowych kompetencji dzieci** od samego początku, przy czym wspomaganie w zakresie języka niemieckiego jako języka nauczania w każdym przypadku powinno odbywać się od wieku czterech lat. Badanie tych kompetencji jest prowadzone w ramach jednolitych w całym kraju ocen kompetencji językowych – „BESK (DaZ) KOMPAKT” – od trzeciego roku życia w placówkach edukacji elementarnej oraz przez szkołę w ramach zapisów uczniów. W celu zapewnienia ciągłości wspomagania językowego wykorzystywany jest arkusz informacyjny z placówki edukacji elementarnej dla obowiązkowej edukacji szkolnej, zawierający informacje na temat mocnych stron dziecka i obszarów językowych wymagających wspomaganie, a tym samym oferujący konkretny punkt wyjściowy dla planowania dalszego wspomaganie.

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Elementarpädagogik

Szkoła podstawowa

Powszechny obowiązek szkolny

Wszystkie dzieci, które mieszkają w Austrii na stałe, są objęte powszechnym dziewięcioletnim obowiązkiem szkolnym. Dzieci obchodzące szóste urodziny do 1 września włącznie są objęte obowiązkiem szkolnym od roku szkolnego rozpoczynającego się we wrześniu tego roku i muszą zostać zapisane przez rodziców lub opiekunów prawnych do szkoły podstawowej¹. **Zapisy uczniów** zapewniają dziecku miejsce w szkole, z preferowanym wyborem szkoły, do której dokonuje się zapisu, lub w pobliskiej szkole, jeżeli liczba zapisanych uczniów i uczennic w danej szkole jest zbyt wysoka. Miejsce w szkole przydziela szkoła lub właściwy resort edukacyjny.

Gotowość szkolna

Przy zapisywaniu dziecka do szkoły ocenia się jego gotowość szkolną. W tym celu dyrekcja szkoły może zastosować nową, dodatkową metodę. Ta tak zwana **ocena gotowości szkolnej** sygnalizuje stan rozwoju dziecka i w razie potrzeby umożliwia szkole oraz rodzicom zastosowanie optymalnego **wspomagania** jeszcze przed podjęciem nauki w szkole. Uwzględniane są również informacje z przedszkola. Przyjmuje się, że dziecko ma gotowość szkolną, jeżeli jest w stanie nadążać za nauczaniem w pierwszej klasie i nie jest przeciążone. Jeżeli dziecko podlega obowiązkowi szkolnemu, ale nie ma gotowości szkolnej, jest przyjmowane do zerówki.

---

1 Jeżeli dziecko urodziło się przed wyliczonym terminem, można wskazać ten termin według książeczki ciąży jako „datę urodzenia”. W ten sposób można przesunąć obowiązek szkolny o jeden rok. (Przykład: wyliczona data urodzenia przypada na 15 września, ale dziecko urodziło się już 1 września. Jeżeli przyjmujemy 1 września jako datę urodzenia, dziecko musi pójść do szkoły od września, a jeżeli przyjmujemy 15 września, musi pójść do szkoły dopiero w następnym roku szkolnym). Opiekun prawny musi podać tę informację przy zapisywaniu dziecka do szkoły, przedstawiając książeczkę przebiegu ciąży.

Jeżeli podczas pierwszego spotkania w ramach oceny gotowości szkolnej nie ma możliwości jednoznacznego ustalenia **znajomości języka niemieckiego**, kompetencje te zostaną dokładniej sprawdzone podczas kolejnego spotkania. Bardzo ważne jest bowiem, aby dziecko było w stanie uczestniczyć w lekcji pod względem językowym. Jeżeli okaże się, że znajomość języka niemieckiego jest niewystarczająca, dziecko zostanie skierowane do specjalnej klasy wspomaganiania w zakresie języka niemieckiego lub na kurs wspomagający znajomość języka niemieckiego.

Uczęszczanie do **zerówki** w przypadku dzieci objętych obowiązkiem szkolnym, ale bez gotowości szkolnej jest realizowane we własnych oddziałach zerówkowych lub w ramach wspólnej nauki z pierwszym poziomem szkolnym lub pierwszym i drugim poziomem szkolnym. Poziom zerowy ma własny program nauczania.

Dzieci, które nie są jeszcze objęte obowiązkiem szkolnym i kończą szósty rok życia dopiero przed 1 marca kolejnego roku kalendarzowego, ale mają już gotowość szkolną, mogą być **wcześniej** przyjęte do pierwszej klasy. Spełniony musi być przy tym warunek pozytywnego wyniku oceny gotowości szkolnej i złożenie przez rodziców wniosku na piśmie do dyrekcji szkoły.

Informacje na temat **całodziennych form opieki** można uzyskać we właściwym resorcie edukacyjnym.

System oceniania

Rodzice lub opiekunowie prawni mogą zdecydować na forum klasowym na początku pierwszej klasy, czy w klasie stosowany ma być system **ocen tradycyjnych czy inna forma**. Na końcu drugiej klasy i w kolejnych klasach należy jednak zastosować system ocen tradycyjnych. Dodatkowo do świadectwa

każda uczennica, uczeń i rodzice odbywają **indywidualne rozmowy** z nauczycielem na temat osiągnięć i postępów dziecka.

W przypadku **zgłoszenia do szkoły prywatnej** warto skontaktować się z dyrektcją szkoły odpowiednio wcześniej przed zapisaniem ucznia. Nie wszystkie prywatne szkoły podlegają przepisom dotyczącym szkolnictwa publicznego. Jeżeli rodzice zdecydują się na szkołę prywatną, która nie podlega regulacjom szkolnictwa publicznego, należy zgłosić ten fakt do resortu edukacyjnego przed rozpoczęciem roku szkolnego.

W pierwszym semestrze czwartego poziomu szkolnego opiekunowie prawni otrzymują informacje i doradztwo na temat **rekomendowanej dalszej ścieżki edukacyjnej** ich dziecka według jego zainteresowań i osiągnięć (np. podczas zebrania z udziałem rodziców).

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Das österreichische Schulsystem >
Die Schularten

Szkoła średnia

Cel szkoły średniej

Od roku szkolnego 2020/21 szkoła średnia (MS) zastępuje nową szkołę średnią (NMS) jako szkoła obowiązkowa dla dzieci w wieku od 10 do 14 lat. Wszyscy uczniowie po ukończeniu szkoły podstawowej z wynikiem pozytywnym mogą uczęszczać do szkoły średniej.

Celem szkoły średniej jest jak najlepsze indywidualne ukształtowanie każdego ucznia i każdej uczestnicy w zakresie równości szans. Uczniowie otrzymują ukierunkowane wsparcie w formie ugruntowanego doradztwa zawodowego i edukacyjnego, aby zapewnić im lepsze przygotowanie do podjęcia decyzji edukacyjnych i zawodowych z końcem szkoły średniej. Zasadniczo w szkole średniej wszyscy uczniowie uczestniczą we wspólnych zajęciach w klasie ze wszystkich przedmiotów. W przypadku języka niemieckiego, matematyki i nowożytnego języka obcego (angielski) oraz obowiązkowych przedmiotów z priorytetowego obszaru (autonomicznego dla szkoły) nauczyciele mają do dyspozycji różne środki pedagogiczne, aby oferować optymalne wsparcie dla uczniów. Obejmuje to między innymi **prowadzenie zajęć w zespole nauczycielskim (nauczanie zespołowe), elastyczne tworzenie grup oraz zajęcia wspomagające i rozwijające.**

Program nauczania w szkole średniej

Program nauczania w szkole średniej łączy tradycyjne wymagania ogólnokształcącej szkoły wyższej z nową kulturą uczenia się i nauczania. Na pierwszym planie znajduje się **ukierunkowanie na rozwijanie potencjału i talentów dzieci. Doradztwo edukacyjne i zawodowe** stwarza optymalne podstawy do późniejszych decyzji o przyszłej ścieżce edukacyjnej i zawodowej.

Oprócz form specjalnych, takich jak muzyczne szkoły średnie i sportowe szkoły średnie, program nauczania w szkole średniej przewiduje cztery możliwe **obszary priorytetowe**:

- Językowo-humanistyczny
- Przyrodniczo-matematyczny
- Ekonomia i nauka o życiu
- Muzyka i kreatywność

Ponadto istnieje możliwość przyjęcia dodatkowych, autonomicznych obszarów priorytetowych w poszczególnych placówkach szkolnych.

Wiele szkół średnich oferuje **całodzienne formy opieki**. Informacje na ten temat można uzyskać we właściwym resorcie edukacyjnym.

System oceniania oraz dalsze ścieżki edukacyjne i zawodowe

Od szóstego poziomu szkolnego w zakresie zróżnicowanych przedmiotów obowiązkowych – niemiecki, pierwszy nowożytny język obcy i matematyka – następuje przydzielenie uczniów do jednego z dwóch poziomów według osiągniętych wyników: **Standard AHS** i **Standard**.

Ocena według poziomu **Standard AHS** odpowiada ocenie w klasach młodszych ogólnokształcących szkół wyższych i jest odpowiednio wykazana na świadectwie. Jeżeli wyniki według minimalnych wymogów poziomu **Standard AHS** nie są pozytywne, po wyczerpaniu wszystkich środków wspomagania następuje przydzielenie ucznia do poziomu **Standard** z zastosowaniem odpowiedniej oceny. Na obu poziomach stosowana jest pięciostopniowa skala ocen. „Bardzo dobry” na poziomie **Standard** odpowiada „dostatecznemu” na poziomie **Standard AHS**, a „dobry” na poziomie **Standard** odpowiada „miernemu” na

poziomie **Standard AHS**. Stosowane są liczne metody różnicowania według autonomicznej decyzji szkoły.

Indywidualne mocne strony w zakresie nauki i wyników są opisywane w „**Uzupełniającym, różnicującym opisie wyników**”, który od piątego do siódmego poziomu szkolnego jest wydawany dodatkowo do świadectwa rocznego, a w ósmym poziomie szkolnym jest przekazywany już wraz z komunikatem szkolnym. Postępy w nauce, a także decyzje dotyczące ścieżki edukacyjnej i zawodowej, są omawiane podczas regularnych **rozmów z udziałem dzieci, rodziców i nauczycieli**.

Uczniowie o specjalnych potrzebach dotyczących wspomagania pedagogicznego mogą również uczęszczać do szkoły średniej w formie integracyjnej. Odpowiednia szkoła średnia jest wyszukiwana indywidualnie, w porozumieniu z właściwym resortem edukacyjnym z udziałem rodziców. Właściwy specjalista ds. zarządzania różnorodnością w danym resorcie edukacyjnym zapewnia wsparcie dla opiekunów prawnych i nowej placówki szkolnej w zakresie stworzenia jak najlepszych warunków dla integracyjnej edukacji ucznia, odpowiednio do jego niepełnosprawności i indywidualnych potrzeb. Wsparcie oferuje wykwalifikowana kadra pedagogiczna. Zajęcia i proces oceniania są realizowane według planu nauczania ustalonego w decyzji na temat szczególnych potrzeb dotyczących wspomagania pedagogicznego. Wspólna nauka otwiera różnorodne możliwości zdobywania wspólnych doświadczeń edukacyjnych dla osób pełno- i niepełnosprawnych wśród dzieci i młodzieży.

Ukończenie szkoły średniej z wynikiem pozytywnym uprawnia uczniów – w zależności od osiągniętego celu edukacyjnego – do uczęszczania do szkoły politechnicznej lub dalszej nauki w ogólnokształcącej lub zawodowej szkole średniej bądź wyższej.

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Das österreichische Schulsystem >
Die Schularten

Szkoła integra-
cyjna /
szkoła specjalna

Szczególne potrzeby dotyczące wspomagania pedagogicznego

Opieka szkolna nad dziećmi i młodzieżą ze szczególnymi potrzebami dotyczącymi wspomagania pedagogicznego może być realizowana na życzenie rodziców lub opiekunów prawnych w szkole integracyjnej bądź w szkole specjalnej. Specjalne potrzeby dotyczące wspomagania pedagogicznego są ustalane na wniosek opiekuna prawnego lub z urzędu przez resort edukacyjny.

Nauka integracyjna otwiera różnorodne możliwości zdobywania wspólnych doświadczeń edukacyjnych dla osób pełno- i niepełnosprawnych wśród dzieci i młodzieży. Uczniowie o szczególnych potrzebach dotyczących wspomagania pedagogicznego mogą uczyć się w systemie integracyjnym w szkole podstawowej, szkole średniej, w młodszych klasach ogólnokształcącej szkoły wyższej, w szkole politechnicznej oraz rocznej szkole prowadzenia gospodarstwa domowego.

Szkoła specjalna obejmuje dziewięć poziomów szkolnych, przy czym ostatni poziom szkolny służy jako rok przygotowania do zawodu.

Uczniowie o szczególnych potrzebach dotyczących wspomagania pedagogicznego uczą się zarówno w szkołach integracyjnych, jak i w szkołach specjalnych według programu nauczania określonego we właściwej decyzji na temat szczególnych potrzeb dotyczących wspomagania pedagogicznego. Obejmuje to standardowe programy nauczania szkolnego oraz specjalne programy nauczania szkolnego.

Uczniowie o szczególnych potrzebach dotyczących wspomagania pedagogicznego, zarówno w szkołach integracyjnych, jak i w szkołach specjalnych, mają możliwość ukończenia dobrowolnego jedenastego i dwunastego roku szkolnego – za zgodą władz oświatowych i właściwych władz szkoły.

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Das österreichische Schulsystem >
Die Schularten

Szkoła specjalna lub szkoła integracyjna

Miejsce uczęszczania do szkoły	Szkoła specjalna	Szkoła integracyjna
Okres nauki	Dziewięć lat łącznie z rokiem przygotowania zawodowego	Cztery lata szkoły podstawowej Cztery lata szkoły średniej lub ogólnokształcącej szkoły wyższej, klasy młodsze Rok szkoły politechnicznej lub roczna szkoła prowadzenia gospodarstwa domowego
Dobrowolny jedenasty i dwunasty rok szkolny	Za zgodą resortu edukacyjnego i władz oświatowych	Za zgodą resortu edukacyjnego i władz oświatowych
Obszary priorytetowe	Intensywne wspomaganie pedagogiczne w wyspecjalizowanych placówkach w małych grupach	Wspólna nauka dzieci i młodzieży o szczególnych potrzebach dotyczących wspomagania pedagogicznego lub bez, z intensywnym wspomaganiem odpowiednio do szczególnych wyzwań
Program nauczania i ocena	Nauka według programu nauczania ustalonego w decyzji dotyczącej szczególnych potrzeb dotyczących wspomagania pedagogicznego	Nauka według programu nauczania ustalonego w decyzji dotyczącej szczególnych potrzeb dotyczących wspomagania pedagogicznego
Przejście	W zależności od programu nauczania: przejście przy wspomaganiu do wykonywania zawodu lub – jeżeli nauczanie było prowadzone według programu szkoły średniej lub klas młodszych ogólnokształcącej szkoły wyższej oraz spełnione są wymogi przejścia do II etapu drugiego poziomu – przejście do dalszego kształcenia w szkole średniej lub wyższej.	W zależności od programu nauczania: przejście przy wspomaganiu do wykonywania zawodu lub – jeżeli nauczanie było prowadzone według programu szkoły średniej lub klas młodszych ogólnokształcącej szkoły wyższej oraz spełnione są wymogi przejścia do II etapu drugiego poziomu – przejście do dalszego kształcenia w szkole średniej lub wyższej.

Szkoła
politechniczna

Przygotowanie do życia zawodowego

Szkoła politechniczna następuje po ósmym poziomie szkolnym i obejmuje jeden poziom szkolny. W trakcie dziewiątego bądź dobrowolnego dziesiątego lub jedenastego roku szkolnego uczniowie są przygotowywani do dalszego życia – szczególnie życia zawodowego – poprzez pogłębianie i rozszerzanie wykształcenia ogólnego, wszechstronne doradztwo zawodowe i przekazanie podstawowego wykształcenia zawodowego w wybranym zakresie specjalizacji oraz wzmocnianie kompetencji osobistych i społecznych.

Podczas zajęć prowadzonych w wymiarze 32 godzin tygodniowo nabywane są **podstawowe umiejętności i kompetencje zawodowe** w celu uzyskania możliwie najlepszych kwalifikacji do dwutorowego kształcenia² oraz do przejścia do nauki w ramach dalszego kształcenia. Szkoła może autonomicznie dostosować tygodniowy wymiar godzin w odniesieniu do ogólnych przedmiotów obowiązkowych oraz w odniesieniu do wybieranego przedmiotu obowiązkowego do zainteresowań uczniów oraz regionalnych struktur gospodarczych.

Uczniowie o szczególnych potrzebach dotyczących wspomagania pedagogicznego uczestniczą w nauce w sposób zintegrowany na podstawie programu nauczania dla roku przygotowania zawodowego w szkole politechnicznej.

Kompetencje wyboru zawodu

Szkoła politechniczna jest ukierunkowana pod kątem rozwoju **kompetencji wyboru zawodu** na doradztwo, rozpoznawanie osobistych mocnych i słabych stron, dostosowanie wyobrażeń i oczekiwań zawodowych oraz rozszerzenie perspektywy w odniesieniu do różnych sfer świata zawodowego.

---

2 Zob. rozdział „Szkoła zawodowa”

W zakresie **ogólnokształcących przedmiotów obowiązkowych** (np. przygotowanie zawodowe i przygotowanie do życia, język niemiecki i komunikacja, nowożytny język obcy, matematyka stosowana, edukacja polityczna, ekonomia i ekologia, ruch i sport) oferowane jest pogłębione i rozszerzone kształcenie ogólne.

Podstawowe wykształcenie zawodowe jest oferowane w obszarach specjalizacji (jako zbiór alternatywnych przedmiotów obowiązkowych). Obszary te odpowiadają szeroko zakrojonym obszarom zawodowym w gospodarce, przy czym nabywane są podstawowe umiejętności, kompetencje i wiedza (kluczowe kwalifikacje). Nauka zorientowana na zdobywanie kompetencji i praktyki wspiera indywidualne predyspozycje i motywację uczniów do nauki.

Obszary specjalizacji

Spośród **siedmiu obszarów specjalizacji** podzielonych na dwie dziedziny (technika i usługi) można dokonać wyboru w zależności od zainteresowań i predyspozycji:

- Metale
- Elektrotechnika
- Drewno
- Budownictwo
- Handel i biuro
- Zdrowie, uroda i społeczeństwo
- Turystyka

Na podstawie autonomicznej decyzji szkoły istnieje możliwość łączenia obszarów specjalizacji lub, jeżeli jest to potrzebne ze względu na zainteresowania zawodowe wystarczająco dużej grupy uczniów oraz regionalną strukturę gospodarczą, oferowanie dodatkowych obszarów specjalizacji (np. mechatronika).

Od czasu wprowadzenia nowego programu nauczania we wrześniu 2020 r. rok szkolny jest podzielony na trzy fazy. Początek roku szkolnego to faza wprowadzenia (od 4 do 8 tygodni) oraz opcjonalnie faza ukierunkowania (trwająca maksymalnie do końca pierwszego semestru). Kolejna faza to intensyfikacja podstawowego kształcenia zawodowego w wybranej dziedzinie.

Faza wprowadzenia na początku roku szkolnego oferuje uczniom możliwość poznania wszystkich obszarów specjalizacji dostępnych do wyboru w danej szkole. Obowiązkowy przedmiot „przygotowanie do zawodu i życia” ma przy tym funkcję łączącą poszczególne dziedziny. W tej fazie stosowane są różne instrumenty do analizy zainteresowań i potencjału uczniów, aby zapewnić im wsparcie w wyborze specjalizacji. Wybór zawodu jest wspomagany poprzez poznawanie różnych zakładów pracy i zawodów w ramach warsztatów edukacyjnych i współpracy z instytucjami pozaszkolnymi oraz dni praktyki zawodowej (praktyki obserwacyjne) w zakładach pracy.

Faza ukierunkowania (opcjonalna) uzupełnia wybrany obszar specjalizacji o treści z jednej lub dwóch innych dziedzin, aby umożliwić uczniom rozeznanie w innych dziedzinach, a tym samym uzyskanie nowych perspektyw dotyczących wyboru zawodu.

Po ukończeniu szkoły politechnicznej z wynikiem pozytywnym (na dziewiątym poziomie szkolnym) uczniowie nabywają m.in. prawo do przejścia bez egzaminów wstępnych do pierwszej klasy średniej lub wyższej szkoły zawodowej.

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Das österreichische Schulsystem

> Die Schularten

pts.schule.at

Ogólno-
kształcąca
szkoła wyższa

Pogłębienie kształcenia ogólnego

Zadaniem ogólnokształcących szkół wyższych (AHS) jest przekazanie uczniom wszechstronnego i pogłębionego wykształcenia ogólnego, a jednocześnie przygotowanie ich do podjęcia studiów uniwersyteckich.

Ogólnokształcąca szkoła wyższa obejmuje czteroletni okres klas młodszych i z zasady czteroletni okres klas starszych, który kończy się egzaminem dojrzałości (maturą).

Warunkiem przyjęcia do pierwszej klasy ogólnokształcącej szkoły wyższej jest:

- ukończenie z pozytywnym wynikiem czwartej klasy szkoły podstawowej (z oceną „bardzo dobrą” lub „dobrą” z języka niemieckiego, czytania, pisania i matematyki)
- lub ustalenie przez radę szkoły w szkole podstawowej, że mimo uzyskania oceny „dostatecznej” z tych przedmiotów obowiązkowych uczeń z dużym prawdopodobieństwem sprostą wymaganiom ogólnokształcącej szkoły wyższej z uwagi na swoje inne osiągnięcia
- lub egzamin wstępny.

Formy ogólnokształcącej szkoły wyższej

Klasy młodsze (klasy 1–4) i starsze (klasy 5–8):

- **Gimnazjum** ze szczególnym uwzględnieniem edukacji językowej i humanistycznej
- **Gimnazjum realne** ze szczególnym uwzględnieniem edukacji przyrodniczej i matematycznej

- **Ekonomiczne gimnazjum realne** ze szczególnym uwzględnieniem edukacji ekonomicznej i społecznej (w tym praktycznej)

Tylko w klasach starszych: **wyższe gimnazjum realne** ze szczególnym uwzględnieniem edukacji językowej, przyrodniczej oraz muzyczno-artystycznej

Formy specjalne

- Gimnazjum przygotowawcze i realne gimnazjum przygotowawcze (specjalnie dla uczniów po szkole obowiązkowej w celu umożliwienia im uzyskania uprawnień do kontynuowania nauki na uniwersytecie. Z reguły dotyczy to osób, które ukończyły ośmioletnią szkołę podstawową z pozytywnym wynikiem. Niemniej jednak rozwiązanie takie stosowane jest już bardzo rzadko).
- Gimnazjum, gimnazjum realne oraz ekonomiczne gimnazjum realne dla pracujących
- Ogólnokształcąca szkoła wyższa z kierunkami muzycznymi i sportowymi oraz egzaminem kwalifikacyjnym
- Ogólnokształcąca szkoła wyższa dla mniejszości językowych (słoweński, chorwacki, węgierski)
- Szkoła z internatem (pięcioletnia)
- Gimnazjum i gimnazjum realne z rozszerzonym nauczaniem języka obcego (dodatkowych informacji na ten temat udziela resort edukacji)

Informacji na temat innych form specjalnych (np. kierunku informatyczny, przyrodniczy, sport wyczynowy), które są prowadzone w ramach szkolnych eksperymentów, oraz ogólnokształcących szkół wyższych z internatem (publicznych i prywatnych) udziela resort edukacji.

Obowiązkowe przedmioty do wyboru

We wszystkich formach szkolnych: od szóstej klasy (dziesiąty poziom szkolny) wybiera się przedmioty obowiązkowe do wyboru w łącznym wymiarze sześciu (gimnazjum, wyższe gimnazjum realne) lub ośmiu (gimnazjum realne) godzin tygodniowo. Szkoła może jednak autonomicznie zmienić ten wymiar (minimum cztery godziny, maksymalnie dziesięć godzin).

Każda ogólnokształcąca szkoła wyższa ma w ramach autonomii szkolnej możliwość ukierunkowania swojej oferty przedmiotowej zarówno w klasach młodszych, jak i starszych w określonym wymiarze, odpowiednio do swojej sytuacji. Istnieje przy tym również możliwość sporządzania własnych, autonomicznych programów nauczania.

Świadectwo maturalne umożliwia nabycie uprawnień do studiowania na uniwersytecie, w szkole wyższej zawodowej i szkole wyższej pedagogicznej.

Informacje dotyczące egzaminu dojrzałości znajdują się w rozdziale „Matura w ogólnokształcącej szkole wyższej i szkole wyższej kształcenia zawodowego”.

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Das österreichische Schulsystem >
Die Schularten

> Themen > Schule > Schulpraxis > Die Zentralmatura

Szkoła zawodowa

Kształcenie dwutorowe

Szkoła zawodowa to jedno z dwóch miejsc nauki w systemie **kształcenia dwutorowego**. Nauka praktyczna odbywa się w zakładzie pracy lub w placówce szkoleniowej. Młodzież zawiera **umowę o praktykę** lub **umowę o naukę zawodu**.

Zadaniem **szkoły zawodowej** jest uzupełnienie kształcenia realizowanego w zakładzie pracy i rozszerzenie kształcenia ogólnego.

W zależności od zawodu jego nauka trwa od dwóch do czterech lat, z reguły jednak są to **trzy lata**. Równie długo **praktykanci** uczęszczają do szkoły zawodowej, która również jest szkołą obowiązkową. Okres nauki w szkole zawodowej zalicza się do czasu pracy. W okresie uczęszczania do szkoły zawodowej praktykant pobiera wynagrodzenie za praktyki.

Nauka w szkole zawodowej jest oferowana:

- **w systemie całorocznym**, tj. co najmniej przez jeden pełny dzień szkolny lub co najmniej dwa razy po pół dnia szkolnego tygodniowo;
- **według programu nauczania**, tj. co najmniej osiem tygodni;
- **sezonowo**, tj. tylko o określonej porze roku.

Zawody objęte kształceniem

Istnieje około **200 zawodów objętych kształceniem** w następujących grupach zawodowych:

- Budownictwo
- Biuro, administracja, organizacja

- Chemia
- Druk, fotografia, grafika, obróbka papieru
- Elektrotechnika, elektronika
- Gastronomia
- Zdrowie i pielęgniarstwo
- Handel
- Drewno, szkło, glina
- Technologie informacyjno-komunikacyjne
- Żywność i używki
- Technologia metali i budowa maszyn
- Tekstylnia, moda, skóra
- Fauna i flora
- Transport i magazynowanie

Po zakończeniu okresu nauki można przystąpić do **końcowego egzaminu czeladniczego**. Egzamin ten składa się z części praktycznej i teoretycznej (pisemna i ustna). Jeżeli uczeń ukończył ostatnią klasę szkoły zawodowej z pozytywnym wynikiem, końcowy egzamin czeladniczy obejmuje już tylko egzamin praktyczny.

Zdanie końcowego egzaminu czeladniczego z wynikiem pozytywnym stwarza np. następujące możliwości **zdobywania dalszych kwalifikacji**:

- Egzamin mistrzowski z zakresu rzemiosła, przy czym niektóre części egzaminu nie mają zastosowania
- Egzamin potwierdzający kwalifikacje do wykonywania innej działalności reglamentowanej
- Egzamin zawodowy umożliwiający podjęcie studiów

Matura zawodowa/praktyka z egzaminem dojrzałości

W ramach inicjatywy BMBWF „Matura zawodowa/praktyka z egzaminem dojrzałości” istnieje możliwość uczęszczania na kursy przygotowawcze do egzaminu zawodowego podczas okresu praktyk. Praktykant nie pokrywa kosztów kursów przygotowawczych i egzaminów.

Indywidualne kształcenie zawodowe

Indywidualne kształcenie zawodowe według § 8 b BAG jest oferowane jako kształcenie w przedłużonym okresie nauki (przedłużenie o rok lub dwa lata) lub w formie kwalifikacji częściowej w ramach kształcenia zawodowego.

Dzięki temu można odpowiednio uwzględnić indywidualne zdolności i potrzeby młodzieży. Indywidualne kształcenie zawodowe jest również realizowane w zakładzie dydaktycznym lub placówce szkoleniowej oraz w szkole zawodowej.

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Das österreichische Schulsystem >
Die Schularten

www.abc.berufsbildendeschulen.at

Szkoła średnia kształcenia zawodowego

Kształcenie zawodowe

Nauka w szkole średniej kształcenia zawodowego trwa **od roku do czterech lat**. Szkoła średnia kształcenia zawodowego w wymiarze od roku do dwóch lat oferuje podstawowe kształcenie zawodowe, natomiast w wymiarze od trzech do czterech lat – **pełne kształcenie zawodowe** z egzaminem końcowym.

Warunkiem uczęszczania do szkoły średniej kształcenia zawodowego jest **ukończenie ósmego poziomu szkolnego z pozytywnym wynikiem**.

W wielu przypadkach wymagany jest **egzamin wstępny**. Po ukończeniu szkoły politechnicznej egzamin wstępny nie jest wymagany. W przypadku rocznej i dwuletniej szkoły średniej kształcenia zawodowego oraz technikum rolniczego nie ma egzaminu wstępnego.

Do uczęszczania do szkoły średniej kształcenia zawodowego o profilu sportowym lub artystycznym zawsze wymagany jest egzamin wstępny.

Kształcenie w różnych dziedzinach

- **Technikum, szkoła rzemiosła i szkoła rzemiosła artystycznego** (trzy- lub czteroletnie)

kierunki: sztuka i projektowanie, technika budowlana, inżynieria chemiczna, elektronika i informatyka techniczna, elektrotechnika, technika lotnicza, technika budownictwa, technologie informacyjne, technologie architektury wnętrz i obróbki drewna, budowa maszyn, mechatronika, inżynieria multimedialna i zarządzanie drukiem

- **Szkoła handlowa** (trzyletnia)
Kształcenie zawodowe we wszystkich dziedzinach gospodarki i administracji
Szkoła handlowa dla sportowców wyczynowych (czteroletnia)
- **Technikum ekonomiczne** (roczne, dwu- lub trzyletnie)
Kształcenie w zawodach ekonomicznych i turystycznych
Rozszerzenie oferty według autonomicznej decyzji szkoły, np. zdrowie i społeczeństwo, żywienie
- **Technikum mody** (trzyletnie)
Kształcenie ze specjalizacją w branży modowej i odzieżowej
Rozszerzenie oferty według autonomicznej decyzji szkoły, np. stosowane zarządzanie przedsiębiorstwem, handel i projektowanie
- **Technikum hotelarskie i turystyczne** (trzyletnie)
Kształcenie ze specjalizacją w branży hotelarstwa i turystyki lub zarządzaniu uzdrowiskiem oraz turystyki
Rozszerzenie oferty według autonomicznej decyzji szkoły, np. gastronomia, sport, kulinaria
- **Szkoły kształcące w zakresie zawodów socjalnych**
  - Trzyletnia szkoła kształcąca w zakresie zawodów socjalnych
  - Szkoły przygotowujące do zawodu pracownika socjalnego (przyjmujące kandydatów dopiero od 17 lub 19 lat) z następującymi kierunkami: praca z osobami starszymi, praca z rodziną, praca z niepełnosprawnymi, asystent osób niepełnosprawnych, z możliwością ukończenia na poziomie specjalistycznym (2–3 lata) lub na poziomie dyplomowym (od 3 lat do 4,5 roku); również dla pracujących

- **Technikum rolniczo-leśne** (okres nauki: od dwóch do czterech lat)
Kształcenie przygotowujące do zawodu specjalisty w dziedzinie rolnictwa/leśnictwa
Przykładowe kierunki kształcenia: rolnictwo, gospodarstwo wiejskie, żywienie i opieka zdrowotna, zdrowie i zawody socjalne
Informacji udzielają referaty ds. szkół i rolnictwa przy rządzie kraju związkowego.
- **Technikum przygotowujące do zawodu asystenta pedagogicznego** (trzyletnie)
Kształcenie przygotowujące do zawodu asystenta przy wykonywaniu zadań edukacyjnych i wychowawczych w placówkach edukacji elementarnej

Inne szkoły zawodowe:

- **Szkoła medyczno-pielęgniarska**
  - Nauka zawodu asystenta pielęgniarskiego
  - Szkoły medyczno-pielęgniarskie (trzyletnie, wycofywane)
[dyplom ukończenia szkoły medyczno-pielęgniarskiej: od 2024 r. kształcenie w szkołach wyższych zawodowych we współpracy z klinikami lub szpitalami]
- **Federalna akademia sportu** (trzyletnia)
Kształcenie w zakresie sportu pozaszkolnego

Uprawnienia po ukończeniu trzy- lub czteroletniej szkoły średniej kształcenia zawodowego

- Bezpośrednie wykonywanie odpowiednich czynności zawodowych
- Dostęp do zawodów reglamentowanych według rozporządzenia
- Uczęszczanie na zaawansowany kurs szkoleniowy (cel edukacyjny szkoły wyższej kształcenia zawodowego, sześć semestrów, kończący się egzaminem dojrzałości i egzaminem dyplomowym; zob. rozdział „Kursy (w tym podyplomowe)”)
- Możliwość przystąpienia do egzaminu zawodowego w celu nabycia uprawnień do studiowania
- Zaliczenie specjalistycznej wiedzy i umiejętności oraz wykazanych już wiadomości na poczet wymaganych egzaminów podczas egzaminu potwierdzającego kwalifikacje lub egzaminu mistrzowskiego
- Zwolnienie z egzaminu przedsiębiorcy dla absolwentów większości szkół średnich kształcenia zawodowego

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Das österreichische Schulsystem >
Die Schularten

www.abc.berufsbildendeschulen.at

www.sozialministerium.at

Szkoła wyższa
kształcenia
zawodowego

Szkoły wyższe kształcenia zawodowego oferują **ugruntowane kształcenie ogólne** w okresie pięciu lat

- **pogłębienie kształcenia ogólnego**
- **konkretne kwalifikacje zawodowe** w ramach wyższego kształcenia zawodowego
- **kształcenie praktyczne**

Szkołę kończy **egzamin dojrzałości i egzamin dyplomowy**.

Przyjęcie

Do szkoły wyższej kształcenia zawodowego mogą uczęszczać uczniowie, którzy ukończyli **z pozytywnym wynikiem** czwartą klasę szkoły średniej, czwartą lub wyższą klasę ogólnokształcącej szkoły wyższej lub szkołę politechniczną na dziewiątym poziomie szkolnym. W wielu przypadkach wymagany jest **egzamin wstępny**.

W placówkach edukacyjnych pedagogiki elementarnej i placówkach edukacyjnych pedagogiki specjalnej stosowany jest egzamin kwalifikacyjny, a w szkołach wyższych kształcenia zawodowego o profilu sportowym i artystycznym – egzamin wstępny.

Szkoły wyższe kształcenia zawodowego są dostępne również dla **pracujących** (szkoły wieczorowe).

Kształcenie w różnych dziedzinach

- **Wyższa szkoła techniczna i szkoła rzemiosła**

Kierunki: Sztuka i projektowanie, technika budowlana, biomedycyna i technika medyczna, inżynieria chemiczna, elektronika i informatyka techniczna, elektrotechnika, technika lotnicza, technika budownictwa, projektowanie graficzne i komunikacyjne, informatyka, technologie informacyjne, technologie architektury wnętrz i obróbki drewna, technika tworzyw sztucznych, technologia żywności, life science i sport, budowa maszyn, mechatronika, media, inżynieria multimediiów i zarządzanie drukiem, technika surowców metalicznych, metalurgia i technika środowiskowa, technika w medycynie, inżynieria ekonomiczna

- **Szkoła wyższa o profilu**

- Moda
- Sztuka i wzornictwo
- Zarządzanie produktami i prezentacja
- Projektowanie mody i wzornictwo produktowe

Kształcenie przygotowujące do uzyskania kwalifikacji specjalisty w branży modowej i odzieżowej

Rozszerzenie oferty i kierunki według autonomicznej decyzji szkoły

- **Szkoła wyższa o profilu Turystyka**

Kształcenie przygotowujące do uzyskania kwalifikacji specjalisty w dziedzinie turystyki. Rozszerzenie oferty i kierunki według autonomicznej decyzji szkoły, np. trzeci nowożytny język obcy, zarządzanie w branży hotelarskiej i gastronomicznej, marketing cyfrowy.

- **Akademia handlowa**

Kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodów wymagających wyższego wykształcenia we wszystkich dziedzinach gospodarki i administracji. Kierunki: technologie informacyjne oraz technologie informacyjno-komunikacyjne – e-biznes, zarządzanie, controlling i księgowość, zarządzanie finansami i ryzykiem, controlling, praktyka gospodarcza i podatki, przedsiębiorczość i zarządzanie, ekonomia międzynarodowa, zarządzanie komunikacją i marketing, zarządzanie logistyczne, zarządzanie jakością i zintegrowane systemy zarządzania, ekologiczne zarządzanie przedsiębiorstwem, zarządzanie w zakresie... (według autonomicznej decyzji szkoły)

Kształcenie specjalne:

- Akademia handlowa – ekonomia i prawo (JusHAK)
- Akademia handlowa – European and International Business (EuropaHAK)
- Akademia handlowa – Industrial Business
- Akademia handlowa – Digital Business (DigBiz HAK)
- Akademia handlowa – komunikacja i informatyka medialna (MediaHAK)
- Akademia handlowa dla sportowców wyczynowych
- Akademia handlowa dla kierownictwa i bezpieczeństwa
- Akademia handlowa z dodatkowym kształceniem w zakresie technikum rolniczego

- **Szkoła wyższa o profilu ekonomicznym**

Kształcenie przygotowujące do uzyskania kwalifikacji specjalisty w dziedzinie ekonomii, zarządzania – szczególnie w dziedzinie społeczeństwa, zdrowia i kultury – oraz w dziedzinie hotelarstwa, gastronomii i żywienia

- Kierunki: zarządzanie kulturalne i zarządzanie kongresowe, ekologia i ekonomia, zarządzanie społeczne oraz projektowanie komunikacji i multimediiów
- **Szkoła wyższa o profilu rolniczo-leśnym**
Kształcenie przygotowujące do uzyskania kwalifikacji specjalisty w dziedzinie rolnictwa i leśnictwa: rolnictwo i żywienie, uprawa win i owoców, ogrodnictwo, projektowanie ogrodów i krajobrazu, gospodarka leśna, technika rolnicza, technologia żywienia i biotechnologia, zarządzanie środowiskowe i zarządzanie zasobami, technologia informacyjna w rolnictwie
- **Szkoła pedagogiki elementarnej**
Kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu pedagoga przedszkolnego. Dodatkowe możliwości kształcenia: pedagog świetlicy, integracyjna pedagogika elementarna
- **Szkoła pedagogiki socjalnej**
Kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu pedagoga socjalnego w świetlicach i placówkach pedagogiki socjalnej dla dzieci i młodzieży oraz w pozaszkolnej pracy z młodzieżą

Uprawnienia po ukończeniu szkoły wyższej kształcenia zawodowego

- **Studia** na uniwersytetach, w szkołach wyższych zawodowych i szkole wyższej pedagogicznej
- **Uznanie** umiejętności specjalistycznych przez austriackie wyższe szkoły zawodowe i uniwersytety
- Dostęp do **zawodów regulowanych przez prawo** według rozporządzenia

- Dostęp do reglamentowanego zawodu w innym **państwie członkowskim UE**, dla którego wymagane jest ukończenie szkoły wyższej lub uniwersytetu w wymiarze (do) czterech lat.
- Możliwość wystąpienia o **nadanie kwalifikacji** inżyniera do Ministerstwa Cyfryzacji i Spraw Gospodarczych lub do Ministerstwa Zrównoważonego Rozwoju i Turystyki dla absolwentów większości wyższych szkół technicznych oraz akademii handlowej Digital Business i wyższych szkół rolniczo-leśnych.
- Zwolnienie z **egzaminu dla przedsiębiorcy**

Informacje dotyczące egzaminu dojrzałości i egzaminu dyplomowego znajdują się w rozdziale „Matura w ogólnokształcącej szkole wyższej i szkole wyższej kształcenia zawodowego”.

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Das österreichische Schulsystem >
Die Schularten

> Themen > Schule > Schulpraxis > Die Zentralmatura

www.berufsbildendeschulen.at

Matura w ogólnokształcącej szkole wyższej i szkole wyższej kształcenia zawodowego

Matura centralna

Standaryzowany, ukierunkowany kompetencyjnie egzamin dojrzałości lub egzamin dojrzałości i egzamin dyplomowy (matura centralna) stwarza takie same warunki ogólne dla wszystkich uczniów.

Cele egzaminu dojrzałości (w ogólnokształcącej szkole wyższej) lub egzaminu dojrzałości i egzaminu dyplomowego (w szkole wyższej kształcenia zawodowego)

- Jednolite kompetencje podstawowe
- Ukierunkowanie kompetencji
- Obiektywność poprzez standaryzowane zadania i jednolite kryteria oceny
- Porównywalność i przejrzystość wyników szkolnych i dyplomów
- Wzmocnienie siły przekazu egzaminów końcowych
- Porównywalność dyplomów w całej Europie

Przeprowadzenie egzaminu

Egzamin składa się z trzech niezależnych od siebie części:

Praca naukowa (ogólnokształcąca szkoła wyższa) lub praca dyplomowa (szkoła wyższa kształcenia zawodowego)

Tematy lub zakres zadań dla pracy naukowej lub pracy dyplomowej są ustalane w szkołach. Dzięki temu możliwe jest ukierunkowane wspieranie i prezentowanie indywidualnych zainteresowań i zdolności poszczególnych uczniów. Uwzględniane są także szkolne obszary priorytetowe.

- W ogólnokształcącej szkole wyższej wszyscy uczniowie piszą **pracę naukową** na wybrany przez siebie temat. Następnie prezentują i omawiają swoją pracę publicznie przed komisją egzaminacyjną.
- W szkole wyższej kształcenia zawodowego wszyscy uczniowie piszą **pracę dyplomową** dotyczącą problematyki zawodowej lub praktyki zakładu, zwykle na zlecenie firmy lub we współpracy z firmą. Następnie prezentują i omawiają swoją pracę publicznie przed komisją egzaminacyjną.

Egzamin pisemny

Uczniowie wybierają samodzielnie, czy chcą zdawać trzy egzaminy pisemne i trzy egzaminy ustne czy cztery egzaminy pisemne i dwa egzaminy ustne.

Podczas egzaminu **pisemnego** wszyscy uczniowie w całej Austrii przystępują jednocześnie do egzaminu w zakresie standaryzowanych przedmiotów (język wykładowy, matematyka, języki obce). Otrzymują jednakowe zadania. W zależności od rodzaju szkoły zdawane są również egzaminy pisemne, które nie są standaryzowane.

- W ogólnokształcącej szkole wyższej obowiązkowy jest język niemiecki, matematyka i nowożytny język obcy, z możliwością wyboru dodatkowego egzaminu według rodzaju szkoły. Do wyboru dostępne są kolejne języki obce oraz przedmioty profilujące, w ramach których przewidziane są również prace szkolne w poszczególnych rodzajach szkół.
- W szkole wyższej kształcenia zawodowego, ze względu na treść programu nauczania, zadania pisemne w zakresie nowożytnych języków obcych są **dostosowane do zawodu**, a w zakresie matematyki **do konkretnych zastosowań praktycznych**.

Ustny **egzamin kompensacyjny** oferuje uczniom możliwość zniwelowania negatywnej oceny uzyskanej na egzaminie pisemnym. Egzamin ten jest również organizowany centralnie w zakresie standaryzowanych przedmiotów.

Nauczyciele **poprawiają i oceniają prace egzaminacyjne** na podstawie klucza poprawy i oceny. Wyniki są przedstawiane przewodniczącemu komisji egzaminacyjnej do kontroli i zatwierdzenia.

Egzamin ustny

Podczas egzaminu **ustnego** możliwe jest podkreślenie **kierunku kształcenia**. Zadania nie są zatem opracowywane centralnie, lecz pozostają w gestii nauczycieli w danej placówce szkolnej.

Egzamin zawodowy jest również prowadzony według formatu standaryzowanego egzaminu dojrzałości/egzaminu dojrzałości i egzaminu dyplomowego.

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Schulpraxis > Die Zentralmatura

www.matura.gv.at

www.diplomarbeiten-bbs.at

www.ahs-vwa.at/schueler

Inicjatywa
AusBildung
bis 18

Celem inicjatywy „AusBildung bis 18”, opartej na ustawie o obowiązkowej edukacji z 2016 roku, jest zapewnienie edukacji dla wszystkich młodych osób do ukończenia 18. roku życia. To znaczy, że młodzi ludzie po spełnieniu powszechnego obowiązku szkolnego muszą ukończyć dodatkową szkołę, aby byli jeszcze lepiej niż dotychczas przygotowani do **zawodowych wyzwań przyszłości**. Przede wszystkim istotne jest dotarcie do tych osób wśród młodzieży, które potrzebują wsparcia w zakresie znalezienia odpowiedniej placówki edukacyjnej.

Oferty kształcenia i edukacji umożliwiające spełnienie obowiązku edukacyjnego do 18 lat

- **Uczęszczanie do szkoły dalszego kształcenia**

Ogólnokształcąca szkoła wyższa, szkoła średnia kształcenia zawodowego lub szkoła wyższa kształcenia zawodowego i szkoła prywatna, ogólna lub specjalistyczna szkoła medyczno-pielęgniarska, szkoła przygotowująca do zawodu opiekuna socjalnego, szkoła przygotowująca do zawodu opiekuna dzieci i młodzieży, szkoła przygotowująca do zawodu asystenta medycznego, szkoła przygotowująca do zawodów medyczno-technicznych, szkoła przygotowująca do zawodu w dziedzinie rolnictwa i leśnictwa.

- **Kształcenie zawodowe**

Obejmuje naukę zawodu, przedłużoną naukę zawodu, uzyskanie częściowych kwalifikacji oraz kształcenie międzyzakładowe.

- **Kształcenie przygotowujące do zawodu medycznego**

Kształcenie przygotowujące do zawodu asystenta dentystycznego, masażyisty medycznego, masażyisty leczniczego, asystenta pielęgnacyjnego i specjalistycznego, asystenta pielęgnacyjnego oraz sanitariusza ratownictwa medycznego

- **Kształcenie przygotowujące do zawodu opiekuna socjalnego**
Kształcenie przygotowujące do zawodu dyplomowanego opiekuna socjalnego, wykwalifikowanego opiekuna socjalnego oraz pomocnika w zakładzie opieki.
- **Udział w uznawanym kursie przygotowującym do dalszego kształcenia w szkole lub placówce edukacyjnej**
Dostępny musi być plan perspektyw lub opieki coachingu dla młodzieży lub AMS, dokumentujący korzyści tej oferty dla młodzieży.
- **Udział w kursie językowym dla młodzieży potrzebującej szczególnego wspomagania w języku niemieckim**
Uczęszczanie wyłącznie na kurs językowy jest jednak dopuszczalne tylko tak długo, jak jest to przewidziane w planie perspektyw lub opieki.
- **Udział w ofercie dla młodzieży potrzebującej wsparcia, ułatwiającej młodzieży wejście na rynek pracy**
- **Udział w ofertach i programach pozaszkolnej pracy dla młodzieży, ułatwiających młodzieży wejście na rynek pracy**
Równolegle należy sporządzić plan perspektyw lub opieki.
- **Uczęszczanie do szkół lub placówek edukacyjnych poza granicami kraju**
Muszą one być co najmniej równorzędne z porównywalnymi austriackimi szkołami lub placówkami edukacyjnymi albo niedostępne w Austrii oraz nie mogą być niekorzystne dla młodzieży.
- **Udział w kursie oficcerskim lub podoficcerskim**
Udział w ramach służby szkoleniowej lub stosunku służby w państwowych siłach zbrojnych.

www.ausbildungbis18.at
www.koordinationsstelle.at
www.neba.at/jugendcoaching

Kurs / Kurs podyplomowy

Kurs

Kursy oferują dwuletnie specjalistyczne kształcenie zawodowe, w przypadku osób pracujących kurs trwa dwa lub trzy lata. Warunkiem przyjęcia jest zdany egzamin dojrzałości (lub egzamin uprawniający do studiowania bądź egzamin zawodowy).

Nauka w ramach kursu odpowiada celom edukacyjnym szkoły wyższej kształcenia zawodowego lub placówki edukacyjnej i kończy się **egzaminem dyplomowym**. Absolwenci nabywają uprawnienia zawodowe odpowiedniej szkoły wyższej kształcenia zawodowego.

- Kursy w **placówkach technicznych i nauki rzemiosła**: technika budowlana, inżynieria chemiczna, elektronika i informatyka techniczna, elektrotechnika, technika budownictwa, informatyka, technologie informacyjne, architektura wnętrz i technika obróbki drewna, sztuka i projektowanie, budowa maszyn, mechatronika, inżynieria multimedialna i zarządzanie drukiem, inżynieria gospodarcza.
- Kursy w **humanistycznych szkołach zawodowych**: turystyka, zawody ekonomiczne, moda, projektowanie artystyczne
- Kursy w **akademiach handlowych**: przedsiębiorczość i zarządzanie, zarządzanie finansami i ryzykiem, zarządzanie, controlling i księgowość, handel międzynarodowy, Digital Business, komunikacja i informatyka medialna
- Kursy w **placówkach edukacyjnych pedagogiki elementarnej lub placówkach edukacyjnych pedagogiki specjalnej**

Kurs podyplomowy

Kurs podyplomowy trwa dwa lub trzy lata i oferuje cel edukacyjny szkoły wyższej kształcenia zawodowego. Warunkiem przyjęcia na kurs podyplo-

mowy jest ukończenie technikum lub kursu przygotowawczego (ten sam lub pokrewny kierunek). Podobnie jak szkoła wyższa kształcenia zawodowego, kurs podyplomowy oferuje specjalistyczne kształcenie zawodowe i kończy się **egzaminem dojrzałości oraz egzaminem dyplomowym**. Absolwenci nabywają uprawnienia zawodowe odpowiedniej szkoły wyższej kształcenia zawodowego.

Niektóre kursy podyplomowe są oferowane również dla osób pracujących.

- Kurs podyplomowy w **szkołach technicznych i nauki rzemiosła**: technika budowlana, inżynieria chemiczna, wzornictwo, elektronika i informatyka techniczna, informatyka, technika budownictwa, budowa maszyn, mechatronika, elektrotechnika, architektura wnętrz i technika obróbki drewna, inżynieria multimedii i zarządzanie drukiem
- Kurs podyplomowy w **humanistycznych szkołach zawodowych**: turystyka, zawody ekonomiczne, moda
- Kurs podyplomowy w **szkołach rolniczo-leśnych**: rolnictwo, leśnictwo, rolnictwo i żywienie
- Kurs podyplomowy w **szkołach kupieckich**: zarządzanie, controlling i księgowość; zarządzanie komunikacją i marketing; zarządzanie finansami i ryzykiem
- Kurs podyplomowy w **placówkach edukacyjnych pedagogiki elementarnej**

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Das österreichische Schulsystem >
Die Schularten

www.berufsbildendeschulen.at

Nauczanie na świecie

Programy międzynarodowej mobilności dla studentów i pracowników na świecie

Ministerstwo Edukacji, Nauki i Badań wspiera międzynarodową współpracę w obszarze edukacji poprzez różne krótko- i długoterminowe programy mobilności pod marką „Nauczanie na świecie” dla studentów i pracujących. Celem związanym z mobilnością jest wzmacnianie pracowników poprzez zdobywanie międzynarodowych doświadczeń w obszarze pedagogicznym i specjalistycznym. W centrum uwagi znajduje się przy tym nabywanie kompetencji międzykulturowych i **nauka globalna**, umiejętność postępowania w zakresie **różnorodności i wielojęzyczności** oraz wspieranie innowacyjnego myślenia. Programy mobilności przyczyniają się do poszerzania horyzontów oraz internacjonalizacji austriackiego środowiska edukacyjnego.

Program asystentów w nauce języka obcego

Program asystentów w nauce języka obcego na podstawie dwustronnego porozumienia z 11 różnymi krajami oferuje studentom oraz młodym absolwentom wszystkich kierunków z Austrii możliwość pomagania podczas lekcji języka niemieckiego na miejscu, zbierania doświadczeń w nauczaniu za granicą oraz rozbudowywania własnej znajomości języków obcych. Studenci z krajów partnerskich z kolei wzbogacają lekcje języka obcego jako asystenci w mniej więcej 800 szkołach na terenie Austrii.

Sieć szkolna Austria

Programy pośrednictwa w obrębie **sieci szkolnej Austria** stwarzają możliwość synergii kulturowej, ekonomicznej oraz rozwojowo-politycznej, oferując ogromny potencjał rozwoju kompetencji austriackiej kadry nauczycielskiej.

Sieć szkolna Austria składa się łącznie z ośmiu austriackich szkół zagranicznych i dwunastu kolejnych szkół związanych z Austrią (szkoły dwujęzyczne i szkoły kooperacyjne) oraz oferuje możliwość zarówno wyjazdów krótkoterminowych, jak i dłuższego pobytu zagranicznego w wymiarze kilku lat.

Szkoły austriackie poza granicami kraju

Nauczyciele zatrudnieni w szkole austriackiej mogą zostać delegowani na okres od dwóch do ośmiu lat do **austriackiej szkoły poza granicami kraju** w Budapeszcie, Pradze, Stambule, Szkodrze, Querétaro lub mieście Gwatemala. Wyjątek stanowi austriacka szkoła w Liechtensteinie, która samodzielnie zatrudnia kadrę nauczycielską. Austriackie szkoły poza granicami kraju działają według austriackiego programu nauczania obowiązującego dla danej formy szkoły, uwzględniając jednak również wytyczne programowe stosowane w danym kraju. W pierwszym rzędzie do szkół tych uczęszczają uczniowie z kraju będącego gospodarzem, tj. austriaccy nauczyciele prowadzą swój przedmiot w języku niemieckim dla uczniów, dla których niemiecki nie jest językiem ojczystym. Wymaga to elastyczności i gotowości do korzystania z nowych metod nauczania. Austriackie szkoły poza granicami kraju obejmują szeroki zakres różnych szkolnych form austriackich, od szkoły podstawowej poprzez szkołę średnią do gimnazjum ogólnokształcącego i szkół kształcenia zawodowego, takie jak akademie handlowe w Stambule (Turcja) lub wyższa szkoła techniczna w Szkodrze (Albania). Wspólną cechą wszystkich szkół jest ogromne znaczenie kształcenia językowego, w szczególności nauka wrażliwości językowej w środowisku wielojęzycznym, obejmująca wszystkie przedmioty.

Zainteresowani nauczyciele ogólnokształcących szkół wyższych i szkół wyższych kształcenia zawodowego mogą ubiegać się o pracę we wszystkich austriackich szkołach poza granicami kraju. Nauczyciele szkół podstawowych i średnich mają możliwość nauczania w austriacko-węgierskiej szkole

europiejskiej w Budapeszcie, w Instituto Austriaco Guatemalteco w mieście Gwatemala oraz w Colegio Austriaco Mexicano w Querétaro. Szczegółowy wykaz wszystkich austriackich szkół poza granicami kraju jest dostępny pod adresem: www.weltweitunterrichten.at

Wyjazdy krótkoterminowe dla nauczycieli

Dla wszystkich nauczycieli w szkolnictwie austriackim w ramach różnych programów krótkoterminowych BMBWF oferuje możliwość zdobywania doświadczeń poza granicami kraju w wymiarze od jednego do dwóch tygodni w trakcie roku szkolnego. Praktyki hospitacyjne we Francji lub Hiszpanii czy praktyki w sieci szkolnej Austria – wszystkie programy oferują możliwość poznania szkoły gospodarzy i innych instytucji edukacyjnych bezpośrednio na miejscu. Jednocześnie w szkole gospodarzy niemiecki jest prezentowany jako język pluricentryczny.

Kultura i język

Program „Kultura i język” oferuje różne formy współpracy międzynarodowej poprzez placówki dokształcania i współpracy w zakresie niemieckiego jako języka obcego (DaF) oraz kulturoznawstwa na temat Austrii. Grupą docelową są germaniści i nauczyciele języka niemieckiego w Austrii oraz innych krajach świata.

www.bmbwf.gv.at

> Themen > EU/Internationales > Internationale Mobilität >
Weltweit unterrichten

www.weltweitunterrichten.at

Szkoła wyższa

Uniwersytet

Szkoła wyższa zawodowa

Szkoła wyższa pedagogiczna

Prywatna szkoła wyższa i uniwersytet prywatny

Zasadniczo **dostęp do szkolnictwa wyższego w Austrii jest bezpłatny**. Oznacza to, że każda osoba, która zdała maturę, egzamin zawodowy lub egzamin uprawniający do studiowania bądź uzyskała tzw. potwierdzenie „ogólnej gotowości uniwersyteckiej” poprzez uznanie odpowiednich kwalifikacji zdobytych poza granicami kraju, może również zostać przyjęta na studia na uczelni wyższej. Ponadto w szkołach wyższych zawodowych dostępna jest możliwość przyjęcia na studia licencjackie na podstawie odpowiednich kwalifikacji zawodowych i dodatkowych egzaminów.

W przypadku wielu przedmiotów wymagane jest przejście procedury wstępnej w celu uzyskania przyjęcia na studia.

Na wielu kierunkach studiów obowiązują regulacje, wymagające zdania **egzaminu kwalifikacyjnego lub egzaminu wstępnego bądź procedury wstępnej** przed przyjęciem na studia. W szczególności w celu uzyskania przyjęcia na uczelnie artystyczne lub sportowe wymagane jest wykazanie umiejętności (np. gry na określonym instrumencie) bądź kwalifikacji (fizycznych, artystycznych lub merytorycznych).

Choć w szkołach wyższych zawodowych i na wielu prywatnych uniwersytetach lub szkołach prywatnych generalnie przewidziane są procedury kwalifikacyjne, na uniwersytetach publicznych dotyczy to tylko określonych kierunków studiów, na przykład studiów medycznych, stomatologicznych, weterynaryjnych lub psychologii. Ponadto istnieje grupa przedmiotów, dla której na uniwersytetach publicznych procedura kwalifikacyjna jest prowadzona tylko pod warunkiem, że liczba kandydatów przewyższa liczbę dostępnych miejsc. W przypadku wszystkich studiów nauczycielskich na uniwersytetach i w szkołach wyższych pedagogicznych prowadzone są wieloetapowe procedury przyjęcia i potwierdzenia predyspozycji.

Studia licencjackie, dyplomowe, magisterskie i doktoranckie

Większość studiów wyższych jest zorganizowana według tzw. „struktury bolońskiej” jako trzy- lub czteroletnie **studia licencjackie** (od 180 do 240 punktów ECTS/ECTS-AP)³ oraz dalsze jedno- lub dwuletnie **studia magisterskie** (od 60 do 120 punktów ECTS). Studia licencjackie mają na celu kształcenie naukowe, artystyczne lub kształcenie z podstawami naukowymi i uzyskanie kwalifikacji w danej dziedzinie, co prowadzi do uzyskania tytułu akademickiego „licencjat”. Studia magisterskie służą do dalszego pogłębiania i specjalizacji oraz kończą się uzyskaniem tytułu magistra lub inżyniera, w zależności od dziedziny.

Oprócz tego dostępne są studia oferowane jako **studia dyplomowe**. Zazwyczaj trwają od ośmiu do dwunastu semestrów i z reguły są podzielone na dwie lub trzy części. Ukończenie takich studiów uprawnia do uzyskania tytułu magistra lub inżyniera.

Osoby zainteresowane karierą naukową podejmują **studia doktoranckie** po ukończeniu studiów dyplomowych lub magisterskich.

---

3 **Punkty ECTS (ECTS-AP)** oznaczają „European Credit Transfer System Points”. Jest to system stosowany przez szkoły wyższe w Europie do oceny zakresu zajęć akademickich. Jeden punkt ECTS oznacza zazwyczaj nakład pracy w wymiarze 25 godzin, programy studiów przewidują zajęcia w wymiarze 30 punktów ECTS w semestrze.

Uniwersytet

Osoby studiujące na uniwersytecie poznają daną dziedzinę w całej jej naukowej rozciągłości. Z tego względu uniwersytety odznaczają się również tym, że naukowcy prowadzący badania na uniwersytecie są odpowiedzialni również za nauczanie uniwersyteckie. Są to badacze prowadzący zajęcia dla studentów oraz studenci, którzy również częściowo (współ)prowadzą badania w ramach zajęć edukacyjnych i egzaminów.

Uniwersytety w Austrii oferują **studia podstawowe, takie jak studia dyplomowe i licencjackie**, a także **następujące po nich studia magisterskie i doktoranckie**.

Ich oferta sięga od studiów humanistycznych i kulturoznawczych, inżynierskich oraz artystycznych, nauczycielskich dla etapu drugiego poziomu kształcenia ogólnego we współpracy ze szkołami wyższymi pedagogicznymi po studia w dziedzinie nauk medycznych, przyrodniczych, prawnych, społecznych i ekonomicznych oraz studia teologiczne.

Istotną kwestią dla uniwersytetów jest kształcenie kadry naukowej. Zadanie to jest realizowane w ramach studiów doktoranckich, które mogą być oferowane wyłącznie przez uniwersytety – nawet jeżeli odbywa się to we współpracy z innymi szkołami wyższymi, takimi jak wyższe szkoły pedagogiczne lub wyższe szkoły zawodowe.

W zależności od rodzaju placówki i jej finansowania wyróżnia się **uniwersytety publiczne i uniwersytety prywatne**.

Aktualnie w Austrii znajdują się 22 uniwersytety publiczne i 16 uniwersytetów prywatnych (stan: maj 2021 r.).

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Hochschule & Universität > Hochschulsystem >
Universitäten

www.studienwahl.at

www.studiversum.at

Szkoła wyższa zawodowa

Osoby studiujące w szkole wyższej zawodowej otrzymują praktyczne wykształcenie na poziomie uczelni wyższej, przygotowujące do wymogów życia zawodowego. Szkoły wyższe zawodowe oferują studia licencjackie i magisterskie. Studia licencjackie w szkole wyższej zawodowej obejmują co najmniej jedną obowiązkową praktykę zawodową, która często otwiera również drogę do podjęcia pracy zawodowej.

Dwadzieścia jeden szkół wyższych zawodowych w Austrii oferuje szerokie spektrum kierunków studiów w dziedzinie techniki i inżynierii, ekonomii, nauk społecznych i medycznych, przyrodniczych, projektowania oraz bezpieczeństwa. Mniej więcej połowa oferowanych kierunków studiów jest dostępna w formie umożliwiającej równoległą pracę zawodową. Ukończenie studiów w szkole wyższej zawodowej uprawnia również do dalszych studiów w innej szkole wyższej, na uniwersytecie lub prywatnym uniwersytecie. Ukończenie studiów licencjackich w szkole wyższej zawodowej jest równoznaczne z bezpośrednim nabyciem uprawnień zawodowych w zakresie usług medyczno-technicznych (fizjoterapia, ergoterapia, analiza biomedyczna, logopedia, ortoptyka, technologia radiologiczna), medycznych i pielęgniarskich oraz położnych.

Szkoły wyższe zawodowe mogą oferować również studia doktoranckie wspólnie z uniwersytetem (publicznym). Są one określane jako „kooperacyjne studia doktoranckie”.

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Hochschule & Universität > Hochschulsystem > Fachhochschulen

www.studienwahl.at

www.studiversum.at

Szkoła wyższa pedagogiczna

W szkołach wyższych pedagogicznych na terenie całej Austrii oferowane jest przygotowanie do wykonywania zawodu **nauczyciela pierwszego etapu** i **nauczyciela drugiego etapu** (kształcenie zawodowe lub ogólne, w tym drugim przypadku w ścisłej współpracy z uniwersytetami), które – tak jak we wszystkich szkołach wyższych – jest podzielone na studia licencjackie i magisterskie. Studia licencjackie są jednak czteroletnie i obejmują jednakowo 240 punktów ECTS, a studia magisterskie trwają – w zależności od zakresu wiekowego – od roku do dwóch lat, w wymiarze od 60 do 120 punktów ECTS. Przygotowanie do zawodu nauczyciela jest zróżnicowane według zakresu wiekowego (etap pierwszy lub drugi kształcenia ogólnego lub zawodowego), a nie według rodzaju szkoły.

Kształcenie nauczycieli przygotowujące do nauczania religii jest realizowane w prywatnych (wyznaniowych) szkołach wyższych pedagogicznych. Kwalifikacje do nauczania oraz wspomaganie i towarzyszenie uczniom z trudnościami

lub niepełnosprawnością, zarówno w środowisku własnym (szkoły specjalne), jak i w środowisku integracyjnym (np. klasy integracyjne) dla poszczególnego zakresu wiekowego są nabywane według obszaru priorytetowego (etap pierwszy) lub specjalizacji (etap drugi, kształcenie ogólne) „pedagogika integracyjna”.

Wprowadzenie zawodowe dla wszystkich absolwentów studiów nauczycielskich

Wszyscy absolwenci studiów nauczycielskich są wprowadzani do zawodu nauczyciela w ramach rocznej „fazy indukcyjnej” w towarzystwie mentorów.

Łącznie w Austrii funkcjonuje 14 szkół wyższych pedagogicznych.

Różne rodzaje studiów nauczycielskich

Nauczanie etapu pierwszego

Osoba zainteresowana nauczaniem w szkole podstawowej musi ukończyć studia nauczycielskie „pierwszego etapu”. Należy wybrać obszar priorytetowy, przy czym w każdym przypadku zalecany jest obszar pedagogiki integracyjnej. Regionalnie oferowane są różne obszary priorytetowe i możliwości rozszerzenia nauki.

Studia nauczycielskie „etapu pierwszego” funkcjonują jako czteroletnie studia licencjackie (240 punktów ECTS), po których następują co najmniej roczne studia magisterskie (min. 60 punktów ECTS).

Nauczanie etapu drugiego, kształcenie ogólne

Osoba zainteresowana nauczaniem w szkole średniej lub w gimnazjum (ogólnokształcącej szkole wyższej) musi ukończyć studia nauczycielskie „drugiego etapu, kształcenie ogólne”. Uwaga: studiuje się jednocześnie na uniwersytecie publicznym i w pedagogicznej szkole wyższej. Szkoły te w Austrii stworzyły związki regionalne.

Studia nauczycielskie „etapu drugiego, kształcenie ogólne” funkcjonują jako czteroletnie studia licencjackie (240 punktów ECTS), po których następują dwuletnie studia magisterskie (180 punktów ECTS).

Nauczanie etapu drugiego, kształcenie zawodowe

Osoba zainteresowana nauczaniem w średniej lub wyższej szkole kształcenia zawodowego musi ukończyć studia nauczycielskie „kształcenie zawodowe”. Aby dostać się na takie studia, należy spełnić szczególne warunki w zależności od dziedziny/połączenia przedmiotów:

- egzamin dojrzałości lub egzamin dyplomowy z danej dziedziny, zdany w odpowiedniej szkole wyższej kształcenia zawodowego, lub
- matura w ogólnokształcącej szkole wyższej lub ukończenie wykształcenia odpowiedniego dla żądanych studiów, lub
- zdanie odpowiedniego egzaminu mistrzowskiego lub uzyskanie równorzędnych, odpowiednich uprawnień.

Warunkiem dla każdej dziedziny specjalistycznej jest ukończenie co najmniej trzyletniej praktyki zawodowej w danej dziedzinie.

Studia nauczycielskie „etapu drugiego, kształcenie zawodowe” funkcjonują jako czteroletnie studia licencjackie (240 punktów ECTS), po których następują roczne studia magisterskie (60 punktów ECTS) (w przypadku niektórych dziedzin jest to opcjonalne).

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Schule > Für Pädagoginnen und Pädagogen >
Pädagogische Hochschulen

www.studienwahl.at

www.studiversum.at

Prywatna szkoła wyższa i uniwersytet prywatny

Prywatne szkoły wyższe i uniwersytety prywatne to prywatne placówki oferujące studia wyższe. Mogą samodzielnie ustalać, w jakim zakresie i w jakiej wysokości wymagane jest uiszczenie opłat za studiowanie. **Prywatny uniwersytet** odznacza się wyższą intensywnością prac badawczych oraz tym, że można na nim ukończyć dodatkowo studia doktoranckie. Z tego względu każda prywatna szkoła wyższa może również stać się prywatnym uniwersytetem.

Aktualnie (stan: maj 2021 r.) w Austrii funkcjonuje **16 prywatnych uniwersytetów**, ale nie ma jeszcze żadnej prywatnej szkoły wyższej według nowych regulacji ustawowych (obowiązujących dopiero od 1.01.2021 r.). Oferta studiów na uniwersytetach prywatnych sięga od nauk społecznych i ekonomicznych, prawnych, medycznych, teologicznych aż po sztukę i muzykę.

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Hochschule & Universität > Hochschulsystem >
Privatuniversitäten

www.studienwahl.at

www.studiversum.at

Erasmus+

Nauka przez całe życie

Erasmus+ to najskuteczniejszy i najbardziej popularny program Unii Europejskiej, który ukształtował już całe pokolenie. Już od 30 lat Erasmus+ umożliwia ludziom z całej Europy i nie tylko zdobywanie rozwijających doświadczeń i bezcennych kompetencji. Unia Europejska oferuje ponad 26 mld EUR na program Erasmus+ do 2027 roku. Dzięki temu program trafi do ponad dziesięciu milionów osób.

Zgodnie z **zasadą nauki przez całe życie** program Erasmus+ obejmuje pełne spektrum edukacji: kształcenie ogólne, kształcenie zawodowe, edukację na uczelni wyższej i kształcenie dorosłych. Oprócz tego program wspiera wymianę młodzieży i działania w dziedzinie sportu.

W centrum znajduje się zawsze idea wymiany na płaszczyźnie europejskiej i międzynarodowej oraz poznawania się ponad granicami krajów. Erasmus+ stwarza szansę studiowania, uczenia się, nauczania, ukończenia praktyk i międzynarodowej współpracy w innym kraju europejskim. Program stwarza możliwości w zakresie **mobilności studentów, uczniów, praktykantów, nauczycieli w celach dalszego kształcenia, pedagogów oraz generalnie personelu szkół i uczelni wyższych**. Dostępne są również możliwości mobilności wirtualnej.

Ponadto Erasmus+ wspomaga współpracę między szkołami, placówkami kształcenia i dokształcania zawodowego oraz edukacji na uczelniach wyższych i kształcenia dorosłych, organizacji młodzieżowych i firm.

Poprzez zdobywanie doświadczeń poza granicami kraju lub w ramach projektów międzynarodowych osoby uczące się rozwijają swoje kompetencje merytoryczne, językowe, społeczne i międzykulturowe. Program wspomaga **wymianę wiedzy i doświadczeń** poprzez stosowanie metod pedagogicznych

oraz zwiększa kompetencje merytoryczne i językowe nauczycieli. Dodatkowo wzrasta świadomość wspólnej Europy oraz lepsze zrozumienie różnorodności społecznej, językowej i kulturowej.

Oprócz państw członkowskich UE do programu Erasmus+ należą również: Islandia, Liechtenstein, Norwegia, Macedonia Północna, Serbia i Turcja. Inne kraje mogą jednak również uczestniczyć w określonych akcjach. Dzięki temu w szkolnictwie wyższym i zawodowym dostępna jest możliwość mobilności ogólnoświatowej.

OeAD-GmbH to austriacka agencja krajowa programu Erasmus+, zapewniająca doradztwo i opiekę dla wszystkich zainteresowanych osób i instytucji.

www.bmbwf.gv.at

> Themen > EU/Internationales > Erasmus+

www.erasmusplus.at

Kształcenie dorosłych

Kształcenie dorosłych w Austrii obejmuje **wiele różnych organizacji edukacyjnych** o różnych celach i ofertach edukacyjnych. **Spektrum edukacyjne** sięga od ofert ogólnokształcących, kształcenia podstawowego i uzupełnienia kwalifikacji edukacyjnych na drugiej ścieżce kształcenia, ofert kształcenia zawodowego w ramach kursów zarządzania oraz kursów rozwoju osobowości aż po kursy szkolnictwa wyższego i kształcenia uniwersyteckiego. Dla uczestnictwa i powodzenia doksztalcenia istotne jest rozwijanie i realizowanie oferty odpowiedniej dla dorosłych i dostosowanej do grupy docelowej, a także wysoka jakość doradztwa edukacyjnego i zawodowego.

Szkoły dla pracujących i doksztalcenie trzeciego poziomu

Osoby, które podjęły już pracę zawodową lub ukończyły edukację zawodową, mają możliwość zdobycia odpowiednich kwalifikacji edukacyjnych w formie oferty nauczania dopasowanej do ich potrzeb, dodatkowo do aktywności zawodowej. Oferta sięga od średnich i wyższych szkół ogólnokształcących i kształcenia zawodowego dla osób pracujących po kursy zaawansowane, kursy i akademie. Ponadto do dyspozycji są **oferty dalszego kształcenia** na uniwersytetach i szkołach wyższych zawodowych – w tych ostatnich dodatkowo dostępne są również kierunki studiów dla osób pracujących.

Organizacje

Organizacje kształcenia dorosłych, wspierane przez Ministerstwo Edukacji, Nauki i Badań, np. uniwersytety ludowe, instytuty rozwoju zawodowego, instytuty rozwoju gospodarczego oraz wiele regionalnych organizacji pożytku publicznego umożliwiających kształcenie dorosłych oferuje **możliwości kształcenia i doksztalcenia** zarówno w zakresie ogólnym, jak i zawodowym.

Ważnym zadaniem kształcenia dorosłych jest rozwijanie i realizowanie oferty odpowiedniej dla dorosłych i dostosowanej do grupy docelowej oraz wysoka jakość doradztwa edukacyjnego i zawodowego w celu umożliwienia dostępu do nauki równoległej poprzez informacje/doradztwo edukacyjne, pośrednictwo w kształceniu podstawowym, uzupełnianie kwalifikacji edukacyjnych itp.

W ramach specjalnych programów wsparcia, takich jak *Bildungsberatung Österreich* i *Initiative Erwachsenenbildung*, dostępne są oferty doradztwa oraz oferty edukacji w zakresie kształcenia podstawowego oraz uzupełniania obowiązkowych kwalifikacji szkolnych.

Celem inicjatywy na rzecz kształcenia dorosłych jest otwarcie lepszych możliwości dostępu do rynku pracy i wspieranie społecznej integracji. Młodzież i dorośli mieszkający w Austrii, niezależnie od pochodzenia i wcześniejszego poziomu wykształcenia, mogą nieodpłatnie zdobywać podstawowe kompetencje również po zakończeniu fazy edukacji szkolnej.

Kursy

Kursy przygotowujące do **uzyskania ukończenia obowiązkowej edukacji szkolnej, egzaminu zawodowego, eksternistycznego egzaminu (dojrzałości) oraz egzaminu uprawniającego do studiowania** są oferowane przez organizacje kształcenia dorosłych w całej Austrii w formie odpowiedniej dla osób dorosłych.

W ramach egzaminu zawodowego można podejść do trzech z czterech egzaminów w placówkach kształcenia dorosłych oferujących uznawane kursy przygotowawcze do egzaminu zawodowego.

W celu przygotowania do egzaminu końcowego obowiązkowej edukacji szkolnej organizacje kształcenia dorosłych oferują kursy również w formie odpowiedniej dla osób dorosłych. Egzaminy zdaje się w maksymalnie sześciu obszarach kompetencji (cztery przedmioty obowiązkowe i dwa spośród czterech przedmiotów do wyboru); można podejść do maksymalnie pięciu egzaminów w ramach uznawanych kursów przygotowujących do egzaminu końcowego obowiązkowej edukacji szkolnej. Utrzymana została dotychczasowa forma egzaminu eksternistycznego w celu uzyskania ukończenia szkoły średniej.

www.bmbwf.gv.at

> Themen > Erwachsenenbildung

www.erwachsenenbildung.at

Doradztwo psychologiczne w szkole

Nowe pokłady odwagi? Nowe pomysły?
Bezpieczeństwo?

Doradztwo psychologiczne
w szkole pomaga!

0800 211 320
Infolinia

Psychologia szkolna – doradztwo psychologiczne dla uczniów, nauczycieli i opiekunów

- Wspomaganie nauki i motywacji
- Zaufanie i kompetencje opanowania
- Pewność podczas egzaminu
- Dobre perspektywy na przyszłość
- Dobre samopoczucie psychosomatyczne
- Doradztwo edukacyjne
- Perspektywy i ukierunkowanie
- Uspokojenie sytuacji w domu
- Stawianie granic przy doświadczeniu przemocy i ochrona
- Postępowanie w sytuacjach kryzysowych

Psychologia szkolna jako instytucja doradztwa psychologicznego resortu edukacyjnego jest do dyspozycji uczniów, nauczycieli oraz opiekunów i dyrekcji w austriackim szkolnictwie na terenie całego kraju. Placówki doradcze znajdują się we wszystkich regionach edukacyjnych. Korzystanie z usług psychologów szkolnych jest dobrowolne, bezpłatne i poufne.

Jak przebiega proces doradztwa?

Kontakt można nawiązać drogą telefoniczną lub mailową. Następnie uzgadniany jest termin spotkania w celu przeprowadzenia szczegółowej rozmowy

doradczej z psychologiem szkolnym. Rozmowa może być przeprowadzona osobiście w punkcie doradztwa bądź w szkole, online lub telefonicznie.

Infolinia krajowa (bezpłatna i poufna): 0800 211320

Oprócz indywidualnego doradztwa psychologia szkolna koordynuje i wspiera również doradztwo psychologiczno-społeczne z udziałem innych specjalistów w obszarze szkolnym, np. doradców uczniów i doradców edukacyjnych.

Dane kontaktowe punktów doradztwa

www.schulpsychologie.at

Informacje dotyczące doradztwa dla uczniów i doradztwa edukacyjnego

www.schulpsychologie.at/schuelerberatung

Więcej
informacji

Doradztwo edukacyjno-psychologiczne w szkołach w poszczególnych krajach związkowych

Burgenland

www.bildung-bgld.gv.at > Service > Schulpsychologie

Karyntia

www.bildung-ktn.gv.at > Service > Schulpsychologie

Dolna Austria

www.bildung-noe.gv.at > Schule und Unterricht > Schulpsychologie

Górna Austria

www.bildung-ooe.gv.at > Schulpsychologie

Salzburg

www.bildung-sbg.gv.at > Service > Schulpsychologie

Styria

www.bildung-stmk.gv.at > Service > Schulpsychologie

Tyrol

www.bildung-tirol.gv.at > Service > Schulpsychologie

Vorarlberg

www.bildung-vbg.gv.at > Service > Schulpsychologie

Wiedeń

www.bildung-wien.gv.at > Service > Schulpsychologie

Informacje szkolne w BMBWF

www.bildung.bmbwf.gv.at > Themen > Schule > Beratungsangebote > Schulinfo
schulinfo@bmbwf.gv.at

Infolinia

081020/5220

Punkty obsługi szkolnej w poszczególnych krajach związkowych

www.bmbwf.gv.at > Themen > Schule > Beratungsangebote > Schulinfo > Schulservicestellen in den Bundesländern

Ścieżki edukacji po ósmym poziomie szkolnym

www.schulpsychologie.at/inforat

Ścieżki edukacji po maturze

www.schulpsychologie.at/key2success

Ukierunkowanie zawodowe

Portal „ibobb-Information: Informacje, doradztwo i porady w zakresie edukacji i kariery zawodowej”: portal.ibobb.at

Centra informacji zawodowej

Tworzone przez instytucje rynku pracy lub izbę handlową, we wszystkich krajach związkowych

www.ams.at/berufsinfwww.wifi.at/karriere/bildungsberatung[ormation](http://www.wifi.at/karriere/bildungsberatung)

www.wifi.at/karriere/bildungsberatung

Doradztwo edukacyjne dla dorosłych

Informacje i adresy punktów doradztwa edukacyjnego:

www.erwachsenenbildung.at lub www.bib-atlas.at

Broschüre erhältlich unter
pubshop.bmbwf.gv.at

auch in folgenden Sprachen:

Albanisch

Arabisch

Bosnisch/Kroatisch/Serbisch

Dari

Deutsch

Englisch

Rumänisch

Russisch

Slowenisch

Türkisch

Ungarisch